

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRPS/158/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

297/2011. (X. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. március 25-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2011. október 19-én tartott zárt ülésén **született állásfoglalását**

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2011. március 25-én elektronikus levél útján terjesztette elő panaszát, amit aláírásával is megerősített, majd 2011. március 31-én a Testület panaszirodáján kiegészített.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2011. március 17-én reggel 8 óra 50 perc körül a Budapest, Varsányi Irén u. 40-44. szám alatti Pesti Központi Kerületi Bíróságra igyekezett, amikor észlelte, hogy a bíróság épülete előtt több, szabálytalanul parkoló, megkülönböztető fényjelzést nem használó szolgálati gépjármű áll. A panaszos két, a helyszínen lévő rendőrhez lépett, és kérte, hogy a szabálytalanul parkoló szolgálati gépjárművekkel kapcsolatban intézkedjenek. Mivel kérése eredménytelennek bizonyult, a panaszos ismételen a helyszínen lévő rendőrökhöz fordult, mire az egyik rendőr felszólította, hogy „Igazolja magát!”. A

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

panaszos átadta személyi igazolványát, amit a rendőr rövid ideig szemrevételezett, majd visszaadott. Ezt követően K. r. alezredes is megjelent, aki a panaszos meglátása szerint szintén szabálytalanul parkolt le szolgálati gépjárművével. A szabálytalanul parkoló gépkocsikról a panaszos fényképfelvételeket készített, amiket a Testület részére is megküldött.

A panaszos véleménye szerint retorzióként, tisztelgés, bemutatkozás, valamint az intézkedés közlésének mellőzésével az „Igazolja magát!” felszólítás törvénysértő. Elmondta továbbá, hogy igazolványát „priorálás nélkül” kapta vissza.

2) 2011. március 31-én a panaszos a Testület panaszirodáján az alábbiakkal egészítette ki panaszát. Elmondta, hogy a két rendőr, akiktől intézkedést kért: M. r. főhadnagy (azonosító száma: [...]), valamint C. r. főtorzsórmester (azonosító száma: [...]) voltak, és M. r. főhadnagy volt az, aki arra szólította fel, hogy igazolja magát. A panaszos elmondta, hogy adatait a központon keresztül nem kérdezték le, és az intézkedés során semmilyen tájékoztatást nem kapott. Az intézkedés alatt érkezett meg K. r. alezredes, aki közölte, hogy a panaszos által felkért rendőröknek nincs intézkedési kötelezettségük, mert szolgálati feladatot látnak el, és nem kell szabálytalan parkolás esetén sem megkülönböztető jelzést használniuk. A panaszos emlékezete szerint a r. alezredes ennek kapcsán egy belső utasításra is hivatkozott. Utóbb jutott a panaszos tudomására, hogy a r. alezredes azt nap tanúként hallgatták ki a bíróságon, és megjegyzi, hogy az ő szolgálati gépjárműve is tilosban parkolt. A történetről a panaszosnak nem sikerült hangfelvételt készítenie.

3) A panaszos által megküldött fényképfelvételeken látható, hogy a járdaszigeten, a parkoló gépkocsik mögött, azokra merőlegesen, valamint az útpadkán, illetve több parkolóhelyen is szolgálati gépjárművek állnak. A felvételeken az is látszik, hogy a bíróság épületének környékén láthatósági mellényt viselő rendőrök várakoznak. A fényképek tanúsága szerint a szolgálati gépjárművek nem képeztek forgalmi akadályt.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) C. r. főtorzsászlós 2011. április 24-én kelt jelentésében leírja, hogy 2011. március 17-én szolgálata teljesítése során biztosítási feladatot látott el a Budapest, II. kerület, Varsányi Irén utcai bíróság épülete előtt, ahol több tárgyalás biztosítását hajtották végre. A szolgálatot mobil csoportokban hajtották végre, amelyeknek a r. főtorzsászlós volt a parancsnoka. A biztosítás parancsnoka M. r. főhadnagy volt, az ő eligazítása szerint és irányítása alatt hajtották végre a feladatot.

A biztosítás végrehajtása során reggel 9 órakor a r. főtorzsászlós a bíróság épülete előtt állt M. r. főhadnaggal, amikor odalépett hozzájuk a panaszos és felszólította a r. főhadnagyt, hogy intézkedjen a bíróság előtt parkoló, a feladatban részt vevő szolgálati gépjárművekkel szemben, mert azok szabálytalanul állnak. Amikor a panaszos odalépett a rendőrökhöz, mindkettőjüket a nevükön szólította meg, amit névtáblájukról olvasott le. A r. főtorzsászlós a panaszossal szemben nem intézkedett, ő csak biztosította az intézkedést.

2) M. r. főhadnagy 2011. április 26-án kelt jelentése szerint a panaszolt napon biztosítási feladatot látott el a Pesti Központi Kerületi Bíróság épülete előtt, ahol aznap tartották a 2011. március 15-én a Hősök teréről előállított, majd szabálysértési őrizetbe vett személyek bírósági tárgyalását. Erre való tekintettel számítani lehetett arra, hogy nagy számban érkeznek érdeklődők, akik a tárgyalóterembe nem férnek majd be, így az épület előtt gyülekezve akadályozhatják a forgalmat, valamint tartani lehetett attól, hogy jogsértő magatartást tanúsítanak.

A r. főhadnagy 2011. március 17-én reggel 7 órától a biztosítás parancsnoki feladatait látta el, a biztosítás célja a közúti és a gyalogos forgalom zavartalanlásának biztosítása és a garázda jellegű jogsértések megelőzése volt.

A bíróság épülete előtti útszakasz egyirányú, és csak igen csekély számban vannak parkolóhelyek. Mivel a parkolóhelyek foglaltak voltak, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007 (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 37. §-a alapján a r. főhadnagy ideiglenes közlekedésrendészeti intézkedést fogantatosított, ami alapján a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975 (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) által tiltott, de a helyszínen táblával nem jelölt megállási tilalmat több esetben feloldotta. Így mind a rendőrségi gépjárművek, mind a bíróságra érkező személyek parkolása biztosítható volt. Az ideiglenes közlekedésrendészeti intézkedés forgalmi akadályt nem jelentett, és a Széna téri buszvégállomás közelségéből adódó buszforgalom is zavartalan volt.

A biztosítás során 8 óra 50 perc körül odalépett a panaszos a r. főhadnagyhoz, aki, mielőtt a r. főhadnagyot megszólította volna, a nála lévő diktafonra jól hallhatóan feldiktálta a r. főhadnagy, valamint a mellette álló r. főörzszászlós azonosító adatait (nevet, rendfokozatot, azonosító számot), majd a szabálytalanul várakozó szolgálati gépjárművekkel kapcsolatban intézkedésre kérte fel a r. főhadnagyot. Ezután a diktafont kikapcsolta és a táskájába tette.

Ezt követően a r. hadnagy megkérte a panaszost, hogy adja át személyi igazolványát, aminek a panaszos eleget tett. Az igazolványt, annak megtekintését követően, a r. főhadnagy visszaadta a panaszosnak. Ekkor érkezett a helyszínre K. r. alezredes, akit a panaszos szintén felszólított, hogy szüntesse meg gépkocsijával a szabálytalan parkolást. Ezután a beszélgetés már csak a panaszos és a r. alezredes között zajlott, és mivel a panaszos távozott, a r. hadnagynak nem állt módjában őt az igazoltatás okáról tájékoztatni.

A r. főhadnagy előadta, hogy az igazoltatást a 01000-940/2011. ált. számon kiadott egyedi utasítás alapján hajtotta végre, amivel Budapest rendőrfőkapitánya 2011. január 6-án 0 órától 2011. június 30-án 24 óráig fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest teljes területére. A r. hadnagy látta, hogy a panaszos – mielőtt odalépett hozzá – kamerájával több felvételt készített a parkoló szolgálati gépjárművekről, a helyszínen lévő rendőrökről, majd diktafonra mondta a r. főhadnagy azonosító adatait, és csak ezt követően szólította meg őt. A r. főhadnagy előadta, hogy számára ez nem szokványos magatartás, ezért szeretett volna rákérdezni a panaszos „tetteinek miértjére”, de a panaszos távozása miatt erre sem maradt lehetősége.

Az igazoltatás megkezdésekor a r. hadnagy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 20. §-ban foglaltak ellenére azonosító adatait nem közölte, mivel a

panaszos ezeket már leolvasta és hangosan diktafonra diktálta, az adatok pedig a valóságnak megfeleltek.

Mivel a r. főhadnagy további intézkedést nem tartott szükségesnek, továbbá a személyi igazolvány alapján a panaszos kiléte előtte ismertté vált, az adatok rögzítését és azok nyilvántartásban való ellenőrzését nem tartotta szükségesnek.

A rendőrségi gépjárművek a járdaszigeten, valamint a kijelölt parkolóhelyen álló civil gépkocsik előtt parkoltak, amit jelzőtábla nem tiltott. Minden esetben a szabálytalanul leparkoló gépkocsivezetők a szolgálati gépjárművek indító kulcsait a biztosításban részt vevő rendőröknél hagyták annak érdekében, hogy ha valaki a parkolóból ki szeretne állni, ezt megtehesse. Megkülönböztető jelzést egyik szolgálati gépjármű sem használt, mivel az nagymértékben zavarta volna a bíróság és a buszvégállomás működését, valamint a környéken lakók és közlekedők nyugalmát.

A panaszos kérdésére a r. főhadnagy elmondta, hogy amint lesznek szabad parkolóhelyek, azokat a szolgálati gépjárművek elfoglalják, megszüntetve ezzel a szabálytalanságot. A r. főhadnagynak egyéb reakcióra, illetve tájékoztatásra a panaszos távozása miatt nem volt lehetősége.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszos igazoltatásának jogszerűségét, a szolgálati fellépés szabályainak betartását, valamint a panaszos azon sérelmét, hogy a szolgálati gépjárművek szabálytalanul parkoltak.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 59. §-ában rögzített személyes adatok védelméhez, valamint az 54. § (1) bekezdéséből levezethető testi épséghez való jogát.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy jogszerű volt-e a panaszos igazoltatása.

A panaszos beadványában előadja, hogy amikor ismételtén hívta fel a helyszínen lévő rendőrök figyelmét arra, hogy szabálytalanul parkolnak a szolgálati gépjárművek, az egyik rendőr felszólította, hogy „Igazolja magát!”. A panaszos átadta személyi igazolványát, amit a rendőr rövid ideig szemrevételezett, majd visszaadott. A panaszos véleménye szerint retorzióként, tisztelgés, bemutatkozás, valamint az intézkedés közlésének mellőzésével az „Igazolja magát!” felszólítás törvénytört.

M. r. főhadnagy a jelentésében előadta, hogy az igazoltatást a 01000-940/2011. ált. számon kiadott egyedi utasítás alapján hajtotta végre, amivel Budapest rendőrfőkapitánya 2011. január 6-án 0 órától 2011. június 30-án 24 óráig fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest teljes területére. A r. hadnagy látta, hogy a panaszos – mielőtt odalépett hozzá – kamerájával több felvételt készített a parkoló szolgálati gépjárművekről, a helyszínen lévő rendőrökről, majd

diktafonra mondta a r. főhadnagy azonosító adatait, és csak ezt követően szólította meg őt. A r. főhadnagy előadta, hogy számára ez nem szokványos magatartás, ezért szeretett volna rákérdezni a panaszos „tetteinek miértjére”, de a panaszos távozása miatt erre sem maradt lehetősége.

A fokozott ellenőrzés szabályait az Rtv. 30. § (1) bekezdése tartalmazza, miszerint „a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.”

A Testület megítélése szerint ugyanakkor a r. főhadnagy jelentése alapján egyértelmű, hogy a panaszos igazoltatására nem a fokozott ellenőrzés generális felhatalmazása alapján került sor, hanem azon „nem szokványos magatartása” miatt, hogy a szolgálati gépjárműveket fényképezett, valamint a helyszínen lévő rendőrök azonosító adatait diktafonon rögzítette. A Testület ezért azt vizsgálta, hogy az Rtv. 29. § (1) bekezdésének valamely fordulata megfelelő jogalapot biztosíthatott-e a panaszos igazoltatásához.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület töretlen gyakorlata szerint a jogsértőnek tartott rendőri intézkedés vagy egyéb tevékenység rögzítése nem minősül olyan magatartásnak, amely az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerinti valamely igazoltatási ok alá tartozik.

A Testület 120/2008. (X. 21.) számú állásfoglalásának előkészítése során a rendőrség több képviselője is úgy nyilatkozott, hogy a felvételnépszerűítés önmagában nem, csupán a felvétel közzététele kapcsán merülnek fel jogi aggályok.

Az ORFK Hivatala Jogi Főosztályának vezetője szerint „az intézkedő rendőr nem közszereplő, intézkedése során az esemény fotózható, a rendőr arcképe azonban annak előzetes hozzájárulása nélkül nem hozható nyilvánosságra. Ez viszont nem jelenti azt, hogy a közterületen intézkedő rendőrökről egyáltalán ne lehetne felvételt készíteni, azonban a felvételek készítése kizárólag az érintettek számára is nyilvánvaló módon történhet. A felvétel készítésekor sem lehet viszont az intézkedő rendőrt akadályozni a feladatainak ellátásában, és amennyiben erre sor kerül, úgy a rendőr – nem kifejezetten a felvétel készítése, hanem az intézkedés akadályozása miatt – megteheti a szükséges további intézkedéseket.”

A BRFK Hivatala Jogi, Koordinációs és Panaszügyi Osztály Jogi Csoportjának vezetője arra az álláspontra helyezkedett, hogy a magánszemély a rendőrt mind egyenruhában, mind civilben foganatosított intézkedése során jogosult lefényképezni, azonban arcmásának közzétételéhez kifejezett hozzájárulása szükséges. Ez viszont nem jelenti azt – értelmezése szerint –, hogy magánszemély nem fényképezheti az intézkedést, mivel a rendőrség nem lehet „arc nélküli” az intézkedései során sem. A csoportvezető kifejtette továbbá, hogy önmagában a rendőr fényképezése nem lehet jogalapja a fényképező személy elleni intézkedésnek.

Ezzel a rendőrségi véleménnyel összhangban a Testület is arra az álláspontra helyezkedett, hogy az Alkotmánybíróság 54/2000. (XII. 18.) AB határozata alapján fokozott közérdek fűződik az esetleges rendőri jogsértések dokumentálhatóságához.

A Testület álláspontja szerint a rendőr valóban nem tekinthető közszereplőnek, azonosításához viszont közhatalom-gyakorlása kapcsán közérdek fűződik.

Mindezek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőr – ebbéli minőségében végzett – tevékenységének dokumentálása önmagában nem törvénysértő, azt a rendőr nem tilthatja meg és további intézkedést sem alapíthat a felvételkészítésre. Más a helyzet akkor, ha a dokumentálás oly módon történik, hogy az akadályozza a rendőri intézkedést. Ilyen esetben indokolt lehet az abbahagyásra történő felszólítás, és annak megtagadása esetén további rendőri intézkedés is szóba jöhet. A Testület álláspontja szerint azonban jelen esetben sem a képfelvétel készítése, illetve a rendőrök adatainak diktafonba mondása nem akadályozott semmilyen intézkedést.

Ennek megfelelően a Testület megítélése szerint jelen esetben az Rtv. 29. § (1) bekezdésének egyik fordulata sem állt fent, azaz jogalap hiányában igazoltatták a panaszost, ezért sérült a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető joga.

A Testület hangsúlyozni kívánja, hogy az igazoltatást akkor sem tekintette volna jogszerűnek, ha annak alapjául elfogadja a fokozott ellenőrzést.

Az Rtv. fent idézett 30. §-ának (1) bekezdése értelmében a „rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja”.

A fokozott ellenőrzésre vonatkozó szabályozás – mivel a 29. §-ban foglaltnál általánosabb felhatalmazást biztosít a rendőröknek az igazoltatásra – több garanciális elemet tartalmaz. Egyrészt a rendőri szerv vezetőjének utasításához köti az ilyen általános jellegű akciókat, másrészt csak a 29. §-nál szűkebb körben, részletesebben meghatározott esetekben engedélyezi a fokozott ellenőrzés elrendelését: bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása céljából.

Nyilvánvaló a jogszabály szövegezéséből, hogy itt konkrét bűnelkövetőről és a közbiztonságot veszélyeztető, viszonylag konkrétan meghatározható cselekményről és eseményről kell szónak lennie, hiszen csak ez indokolhatja az intézmény által biztosított széleskörű háttér-felhatalmazást, nevezetesen azt, hogy a fokozott ellenőrzés hatálya alatt a ténylegesen intézkedő rendőröknek már nem kell egyedileg mérlegelniük az intézkedés körülményeit: bárkit igazoltathatnak (illetve igazoltatniuk kell), aki az adott helyen tartózkodik, függetlenül attól, hogy személyes magatartásával okot ad-e erre.

A Testület ezzel összhangban számos állásfoglalásában [pl. 101/2011. (IV. 12.) sz. állásfoglalás] felhívta a rendőrség figyelmét arra, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése vonatkozásában – csakúgy, mint az Rtv. V. és VI. fejezetében szabályozott többi rendőri

intézkedés, illetve kényszerítő eszköz alkalmazása esetében – alkalmazni kell az Rtv. 15. § szerinti arányosság követelményét [„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. (2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”].

Fokozott ellenőrzést ennek megfelelően az Rtv. fent hivatkozott 30. § (1) bekezdése alapján konkrét feltételek (közbiztonsági kockázat) fennállása esetén, konkrétan meghatározott helyre lehet elrendelni. Jelen esetben a rendőrség nem küldte meg a Testületnek a fokozott ellenőrzést elrendelő egyedi utasítást, és nem is világosította fel a Testületet arról, hogy milyen céllal rendelték el a fokozott ellenőrzést ilyen hosszú időtartamra. Ugyanakkor egészen szélsőséges eseteket leszámítva nem képzelhető el olyan helyzet, amikor egy térben és időben ennyire kiterjedt, általános intézkedési felhatalmazás (illetve kötelezettség) elrendelése lenne indokolt, ezért a Testület úgy foglalt állást, hogy az elrendelt fokozott ellenőrzés az arányosság követelményét nem veszi kellően figyelembe, ezért akkor is jogszerűtlennek találná az igazoltatást, ha meggyőző érvek támasztanák alá, hogy a panaszolt igazoltatást valóban annak keretében foganatosították.

2) A panaszos sérelmezte, hogy igazoltatása során adatait a központon keresztül nem kérdezték le.

A r. főhadnagy jelentésében előadja, hogy mivel további intézkedést nem tartott szükségesnek, továbbá a személyi igazolvány alapján a panaszos kiléte előtte ismertté vált, az adatok rögzítését és azok nyilvántartásban való ellenőrzését nem tartotta szükségesnek.

A Szolgálati Szabályzat 38. § (1) bekezdése szerint „az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. [...] Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, illetőleg – szükség szerint – a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban, vagy az okmány-nyilvántartásban.” A (2) bekezdés szerint „az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és az igazoltató lapon rögzíteni kell annak az igazoltatottnak az Rtv. 29. §-ának (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.”

A Szolgálati Szabályzat fent hivatkozott rendelkezése kötelező jelleggel írja elő az intézkedő rendőr számára, hogy az igazoltatott személy adatait minden esetben ellenőrizze a Schengeni Információs Rendszerben, valamint a körözési információs rendszerben.

Jelen esetben az intézkedő r. főhadnagy jelentésében leírja, hogy az adatok ellenőrzését nem tartotta szükségesnek, így nem is végezte el. **A Testület megállapította, hogy – bár az intézkedő rendőr nagy valószínűséggel szakszerűtlenül folytatta le az intézkedést (aminek megítélése nem a Testület feladata) – az adatok ellenőrzésének hiánya nem okozott többlet-alapjogsérelmet a panaszos oldalán, hiszen annak eredményeként a**

magánszférájába való beavatkozás mértéke éppen hogy kisebb volt, mintha a rendőr még a priorálást is elvégzi.

3) A panaszos sérelmezte, hogy az eljáró rendőr az intézkedés kezdetekor nem tisztelgett, nem mutatkozott be, továbbá semmilyen tájékoztatást nem adott az igazoltatás során.

A r. főhadnagy jelentésében leírja, hogy a biztosítás során 8 óra 50 perc körül odalépett hozzá a panaszos, aki, mielőtt a r. főhadnagyot megszólította volna, a nála lévő diktafonra jól hallhatóan feldiktálta a r. főhadnagy, valamint a mellette álló r. főörzszászlós azonosító adatait (nevet, rendfokozatot, azonosító számot), majd a szabálytalanul várakozó szolgálati gépjárművekkel kapcsolatban intézkedésre kérte fel a r. főhadnagyot. Ezután a diktafont kikapcsolta és a táskájába tette.

Ezt követően a r. hadnagy megkérte a panaszost, hogy adja át személyi igazolványát, aminek a panaszos eleget tett. Az igazolványt, annak megtekintését követően, a r. főhadnagy visszaadta a panaszosnak. Ekkor érkezett a helyszínre K. r. alezredes, akit a panaszos szintén felszólított, hogy szüntesse meg gépkocsijával a szabálytalan parkolást. Ezután a beszélgetés már csak a panaszos és a r. alezredes között zajlott, és mivel a panaszos távozott, a r. hadnagynak nem állt módjában őt az igazoltatás okáról tájékoztatni.

A r. főhadnagy előadja továbbá, hogy az igazoltatás megkezdésekor az Rtv. 20. §-ban foglaltak ellenére azonosító adatait nem közölte, mivel a panaszos ezeket már leolvasta és hangosan diktafonra diktálta, az adatok pedig a valóságnak megfeleltek.

A panaszos kérdésére a r. főhadnagy elmondta, hogy amint lesznek szabad parkolóhelyek, azokat a szolgálati gépjárművek elfoglalják, megszüntetve ezzel a szabálytalanságot. A r. főhadnagynak egyéb reakcióra, illetve tájékoztatásra a panaszos távozása miatt nem volt lehetősége.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az intézkedések alkalmazását követően a rendőr köteles továbbá az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni a törvény szerinti panasz lehetőségéről.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat tovább részletezi. A 4. § (1) bekezdése szerint „a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja”.

Az intézkedő r. főhadnagy maga is leírja, hogy az Rtv. 20. §-ban foglaltaknak nem tett eleget, nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját nem közölte a panaszossal.

Nevét és azonosító számát azért nem, mert az már ismert volt a panaszos előtt, az intézkedés tényét és célját pedig azért nem, mert arra nem volt módja.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedés alá vontak tájékoztatásának, hiszen csak az állampolgárok megfelelő informálása mellett érvényesülhet megfelelően a jogbiztonság elve. Jelen esetben az intézkedő rendőr egyértelműen leírja, hogy a panaszosnak az intézkedés tényével és céljával kapcsolatban semmilyen tájékoztatást nem adott. Az a magyarázat, hogy a panaszos távozása miatt erre nem volt módja, abban az esetben lehetne helytálló, ha az intézkedés előtt a közlésre azért nem lett volna mód, mert az az intézkedés célját veszélyeztette volna. Minthogy azonban erre nem utal adat, nyilvánvaló, hogy a panaszosnak az igazoltatás utáni távozása a tájékoztatási kötelezettség elmulasztását nem mentheti ki.

Szintén nem az előírásoknak megfelelően járt el a rendőr az azonosítási kötelezettsége kapcsán (az ugyanis nem függvénye annak, hogy a rendőr szerint a panaszos tisztában van-e a rendőr azonosító adataival).

Ezért a Testület úgy foglalt állást, hogy az azonosítási kötelezettség és a megfelelő tájékoztatás elmaradása miatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

4) A panaszos azon sérelmével kapcsolatban, hogy több szolgálati gépjármű megkülönböztető fényjelzés használata nélkül szabálytalanul parkolt, a Testület az alábbi megállapítást teszi.

M. r. főhadnagy jelentése szerint a panaszolt napon tartották a 2011. március 15-én a Hősök teréről előállított, majd szabálysértési őrizetbe vett személyek bírósági tárgyalását. Erre való tekintettel számítani lehetett arra, hogy nagy számban érkeznek érdeklődők, akik a tárgyalóterembe nem férnek majd be, így az épület előtt gyülekezve akadályozhatják a forgalmat, valamint tartani lehetett attól, hogy jogsértő magatartást tanúsítanak.

Előadta továbbá, hogy a bíróság épülete előtti útszakasz egyirányú, és csak igen csekély számban vannak parkolóhelyek. Mivel a parkolóhelyek foglaltak voltak, a Szolgálati Szabályzat 37. §-a alapján ideiglenes közlekedésrendészeti intézkedést foganatosított, ami alapján a KRESZ által tiltott, de a helyszínen táblával nem jelölt megállási tilalmat több esetben feloldotta. Így mind a rendőrségi gépjárművek, mind a bíróságra érkező személyek parkolása biztosítható volt. Az ideiglenes közlekedésrendészeti intézkedés forgalmi akadályt nem jelentett, és a Széna téri buszvégállomás közelségéből adódó buszforgalom is zavartalan volt.

Megkülönböztető jelzést egyik szolgálati gépjármű sem használt, mivel az nagymértékben zavarta volna a bíróság és a buszvégállomás működését, valamint a környéken lakók és közlekedők nyugalomát.

A Testület töretlen gyakorlata szerint hatáskör hiányában szabálysértés elkövetését – sem a panaszos, sem a rendőr magatartása tekintetében – nem vizsgálja. Ettől függetlenül azt, hogy a szabálysértési tényállásszerűséget adott esetben megalapozó rendőri fellépés egyúttal megvalósítja-e valamely alapvető jog megsértését, értékeli a panaszeljáráshoz. A konkrét esetben ez azt jelenti, hogy arról, hogy a rendőrök a szolgálati gépkocsi leállításával megsértették-e a KRESZ megállásra vonatkozó szabályát, a Testület nem foglalhat állást.

Mivel azonban a rendőrök magatartása alkalmas lehetett arra, hogy akadályozza a panaszos biztonságos közlekedését, azaz veszélyeztesse a panaszos testi épséghez, fizikai integritáshoz, személyi biztonsághoz való alapjogát, ezért a kérdésnek ezt a vonatkozását vizsgálni kellett.

Bár az Rtv. 92. §-a bekövetkezett jogsértésről beszél, a Testület a rendelkezést kiterjesztően alkalmazza azokra az esetekre is, amikor a rendőrség tevékenysége következtében valamely alapjog sérelmének közvetlen és nagyfokú veszélye áll fent, hiszen a rendőrség működésével szemben alapvető követelmény, hogy az ne veszélyeztesse az állampolgárok alapvető jogait, amint az az Rtv. 2. § (1) bekezdéséből is következik. („A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”)

Jelen esetben a rendőri jelentések is beszámolnak arról, hogy a szolgálati gépjárművek szabálytalanul parkoltak, ugyanakkor a jelentések szerint az ideiglenes közlekedésrendészeti intézkedés forgalmi akadályt nem jelentett, és a Széna téri buszvégállomás közelségéből adódó buszforgalom is zavartalan volt.

A Varsányi Irén utcának a Bakfark Bálint utca és a Csalogány utca közötti szakasza – ahol a Pesti Központi Kerületi Bíróság épülete is található – nem bonyolít le nagy forgalmat, elsősorban parkoló és sétáló övezet. A Testület megítélése szerint a panaszos által csatolt fényképek is a rendőri előadást támasztják alá, miszerint a leállított szolgálati gépjárművek forgalmi akadályt nem jelentettek.

A fentiekre való tekintettel a Testület azt állapította meg, hogy a szolgálati gépjárművek leállítása nem valósította meg a panaszos testi épségének, személyi biztonságának veszélyeztetését, így alapjogi jogsérelmet sem eredményezhetett.

IV.

A Testület vizsgálata során megállapította, hogy sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga amiatt, hogy jogalap nélkül igazoltatták, továbbá tisztességes eljáráshoz való alapvető joga amiatt, hogy az intézkedő rendőr nem tett eleget a szolgálati fellépés Rtv.-ben rögzített követelményeinek. A Testület megítélése szerint ugyanakkor nem eredményezett alapjogsérelmet a panaszos oldalán az, hogy személyes adatait az intézkedő rendőr nem ellenőrizte le a központi nyilvántartásban, valamint az, hogy szabálytalanul parkoltak a szolgálati gépjárművek.

A Testület annak mérlegelésekor, hogy egy adott rendőri intézkedés jelentős mértékben sért-e alapjogot, nem csak azt vizsgálja, hogy az érintett alapjog adott módon való csorbítása általában milyen mértékűnek minősül, hanem az adott ügy egyedi körülményeire is figyelemmel van.

A Testület arra a következtetésre jutott, hogy a jogsérelem mértéke – a tárgybeli esetben annak összes körülménye alapján – eléri azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza. A Testület szerint a súlyos alapjogsérelem megállapítását nem egyszerűen az indokolja, hogy az intézkedés nem volt jogszerű, hanem az, hogy arra retorziós jelleggel került sor, azzal a céllal, hogy a rendőrök nevét és azonosítóját

rögzítő panaszos adatai ismertté váljanak az érintett rendőrök előtt. Egyúttal a Testület általános érvénnyel kívánja felhívni a figyelmet arra, hogy a rendőri intézkedés nem irányulhat arra, hogy az állampolgárokat, amennyiben – vélt vagy valós – rendőri jogsértést vagy visszaélést tapasztalnak, annak dokumentálásától, bejelentésétől elriassza.

Erre tekintettel a fenti sérelmek a Testület megítélése szerint elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2011. október 19.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET